

La Carbonada

L'últim cap de setmana de novembre vam celebrar la primera edició de La Carbonada, el festival de literatura juvenil que neix com a homenatge a Joaquim Carbó, escriptor nascut a Caldes, autor d'una gran quantitat de llibres, entre ells La casa sota la sorra, un clàssic de la literatura per a joves.

Ell no va poder venir, però ens va fer arribar un text dedicat al festival que vam llegir al matí professional sobre joves i lectura on va assistir personal de biblioteques i d'instituts. Us el reproduïm aquí. **TEXT > JOAQUIM CARBÓ**

-Insisteixo en la pregunta que em feia en el text que he escrit per al programa de La Carbonada perquè no deixo de formular-me-la de tant en tant: ¿Qui m'havia de dir, quan em vaig atrevir a escriure el conte que es va publicar al primer número de la revista Cavall Fort, que al cap de seixanta-dos anys tant la revista com jo mateix encara seríem vius?

-La revista en té seixanta-dos i jo ja n'he complert noranta-un! I es pot dir que visc de propina perquè he vist com desapareixia la major part dels membres de la meva generació, no cal dir de les anteriors, Sóc conscient del privilegi que he tingut de conèixer i fins i tot de ser amic de col·legues estimats com Manuel de Pedrolo, Tísner, Pere Calders, Maria Aurèlia Capmany, Montserrat Roig, M. Antònia Oliver, Jaume Fuster, Aurora Bertrana, Estanislau Torres, Robert Saladrigas, Terenci Moix i molts més. I deixo a part Josep Vallverdú, ara que ja n'ha complert cent, perquè encara és viu, té el cap clar i un ritme de producció frenètic. Que per molts anys! A més de ser un privilegiat, sóc prou lúcid i conscient per saber que, ja que tots tenim una data de caducitat, la meua és ben propera, a tombar la cantonada.

-Allò que va començar com un joc en uns moments que publicar un conte infantil en català era gairebé impossible, s'ha convertit al llarg de tants anys en una mena d'ofici. A part del meu pare, que sempre em

va estimular a llegir i a escriure, és possible que m'hi encarrilessin dues dones, dues mestres excepcionals: Vicença Ibáñez, que un cop a la setmana, diria que sempre en dijous, al migdia, triava uns quants dels seus alumnes, els feia quedar una estona més a l'hora de plegar i entre tots s'inventaven i assajaven un argument ben senzill que a mitja tarda representarien amb mímica, sense paraules, davant la classe sencera per tal que la resta de companys presentessin l'endemà una «redacció» explicant cadascú al seu aire allò que havien vist. L'any que vaig tenir la sort de ser alumne seu em va premiar per les meves redaccions... I Maria Novell, filòsofa i bibliotecària, veïna i amiga de casa, que en època d'escassetat cultural em va obrir de bat a bat la seva biblioteca per tal que entrés en contacte amb la millor literatura de tots els temps. Uns anys més endavant, vaig tenir el goig d'introduir-la en el consell de redacció de Cavall Fort, on tothom la tractava de tu menys jo, que era l'únic que la coneixia i que pel respecte que li tenia sempre la vaig tractar de vostè.

-Treballar a Cavall Fort em va portar a connectar amb unes editorials que acabaven de néixer aprofitant les esclertes que s'obrien en la rígida censura i començaven a publicar novel·les per a nois i noies: La Galera, Estela, les P.A.M. I de la mateixa manera que Sebastià Sorribes la va encerta de ple amb El zoo d'en Pitús; Josep Vallverdú amb Rovelló; Emili Teixidor amb Dídac, Berta i la

màquina de lligar boira, jo me'n vaig sortir prou bé amb La casa sota la sorra i La colla dels deu...

-Tot això em va portar a connectar amb l'escola. Alguns dels mestres que feien llegir els nostres llibres als seus alumnes van contactar amb nosaltres, els autors, perquè els ajudéssim a engrescar-los a llegir-nos. De mica en mica es van generalitzar aquests contactes. Encara recordo com em tremolaven les cames la primera vegada que vaig entrar en una aula i em vaig trobar amb una trentena de mirades entre encuriosides i fotetes, amb un llibre meu a la mà, tota l'aula disposada a cosir-me a preguntes.

-Les trobades es van generalitzar. De vegades, perquè un ajuntament o un centre oficial ens hi convidava; de vegades, per participar en alguna Setmana Cultural... Ben aviat, com un servei editorial: érem l'esquer amb què, mentre l'autor parlava amb els alumnes d'una, dues o tres classes juntes, el representant de l'editorial que ens hi havia portat cantava a la direcció de l'escola les excel·lències dels llibres de text que publicaven. De totes aquestes visites, els millors records són els d'aquelles que hi anava perquè un mestre o un bibliotecari s'havia engrescat amb un dels meus llibres i volia encomanar el seu entusiasme als alumnes. Sovint, quan entrava en una aula, ja podia intuir com anirien les coses a través de les mirades de tots plegats. Si hi descobria una guspira d'interès, en-